

Piergiorgio Pulixi

Het eiland van de zielen

Vertaald uit het Italiaans door
Guanita Milder-Wolbers en Saskia Peterzon-Kotte

A.W. Bruna Uitgevers

Proloog

Van de vijf inspecteurs die in de loop van de tijd bij de moord op Dolores Murgia betrokken zijn geweest, ben ik de enige die nog leeft. Ik heb vier collega's verloren, vier vrienden. Sommige mensen zeiden dat de zaak ongeluk bracht. Dat we alles beter met rust konden laten. In plaats daarvan hebben we met ons driftige gewroet de *animas malas*, de boze geesten, wakker gemaakt en heeft de duisternis ons allemaal ingehaald, een voor een. Als een vervloeking.

Ik weet ook wel wat ze over mij zeggen: ze beweren dat mijn collega's nog het best af zijn; de vrouw die de grootste last heeft gedragen en nog zal moeten dragen, dat ben ik: degene die nog leeft. De vloek rust nu op mij. En het is een verschrikkelijk kruis om te dragen. Op betere dagen probeer ik mezelf ervan te overtuigen dat het er niet toe doet: het was ons werk en het meisje moest hoe dan ook gerechtigheid krijgen. Op slechtere dagen heb ik het gevoel dat ik alles verkeerd heb gedaan, dat het mijn schuld is en dat de anderen voor niets zijn gestorven. De laatste tijd hebben de slechte dagen sterk de overhand: opstaan of aan het werk gaan wordt steeds moeilijker. Ik had ontslag moeten nemen toen ik alleen achterbleef, maar ik kon het niet. Te veel hersenspinsels, te veel zelfverwijten. En wie zegt dat de demonen met het verstrijken van de tijd vervagen, rustiger worden en verdwijnen, die liegt. De mijne zijn levendiger dan ooit. Ze herinneren me eraan dat ik als enige rechercheur ben overgebleven van wat eens de speciale eenheid was. Op mij rust de verantwoorde-

lijkheid om het werk af te maken, ook al lijkt het alsof iedereen Dolores en de andere meisjes al is vergeten.

Maar mijn schuldgevoel is hen nog niet vergeten: de geesten. Ze blijven maar door mijn hoofd spoken. Ze zijn onmogelijk te negeren. Daarom werk ik nog steeds bij de politie. Niet voor Dolores, maar voor hen. Omdat ik weet dat ze niet weggaan tot dit voorbij is.

Ik kijk naar de foto van mijn eenheid die aan de muur hangt. In hun glimlach zoek ik kracht en een vreemde vorm van verzoening. Voordat ik naar buiten loop, werp ik een blik in de spiegel. Wat ik zie bevalt me niet. Ik onderscheid alleen mijn lichaam, maar mijn ziel is er niet meer. Die heb ik achtergelaten op die macabere plaats delict. Juist daar moet ik weer naartoe, om mijn ziel terug te vinden.

Ik hoop alleen dat het nog niet te laat is.

Eerste deel

Sa die de sos mortos

Er bestaat een andere tijd.
Die heb ik gezien.
Voordat er uit de aarde bloed opwelde.
Voordat het magma door de scheuren brak.
Lag ik met mijn mond op de aarde.
Te wachten tot het seizoen voorbij was.

– Marcello Fois, *L'infinito non finire*

1

Aratu-dal, Barbagia-gebergte, Sardinië, 1961

De hond rook de geur van bloed op honderden meters afstand. De vochtigheid van de nacht versterkte de aroma's van het mediterrane struikgewas en creëerde een feestelijk bouquet van geuren: mirte, cistus, *corbezzolo*, brem, wilde tijm... En toch, onder het geurenmengsel dat zo kenmerkend was voor dit gebergte en dat door de wind via een barst in het raam de kamer binnendrong, ving het dier een onmiskenbare metaalachtige, zurige lucht op: menselijk bloed. Hij spitste zijn oren, krabbelde vlak bij het bed van het kind overeind en liet een dof gejang horen.

De jongen werd wakker en beval hem weer te gaan slapen. Het dier leek hem niet eens te horen; alsof hij werd aangetrokken door een vreemd commando sprong hij de kamer uit en verliet het huis. Razendsnel rende hij het struikgewas achter het huis in en volgde het spoor dat hij oppikte boven de aardse geuren van het kreupelhout en de vochtige geuren van het met dauw bedekte gras. Zijn reukorgaan leidde hem als een radar. Hij rende door een bos van gigantische, honderd jaar oude eiken en haalde zijn vacht open in een doolhof van wilde braamstruiken. De pijn hield hem niet tegen. Hoe dichterbij de bron kwam, hoe duidelijker en krachtiger de geur werd, bijna alsof het bloed vanuit een achtergrondgeluid was veranderd in een schel gekrijs. Hij ging langzamer lopen toen hij een open plek aan de voet van een rotsachtige helling bereikte waar slechts een paar bomen en struiken stonden. De plek was omringd met jeneverbessen, *corbezzoli* en eeuwenoude steeneiken zo oud als de bergen zelf. De

boomtoppen ritselden niet meer. Zelfs het getjirp van de insecten was verstomd, waardoor er een bovennatuurlijke stilte hing over de open plek die tussen de heuvels verscholen lag. Een wassende maan wierp een zilverachtig licht op het schouwspel waarin de omtrek van een mens te zien was die gehurkt op de grond zat, gehuld in een mantel van schapenvacht en omringd door een zwerm muggen.

De bastaardhond keek angstig om zich heen. Midden in de natuurlijke, met mos en korstmossen bedekte rotsterrassen en afgeschermd door dicht bebladerde takken die ter verdediging leken te zijn neergezet, stond een oud stenen gebouw dat werd opgeslokt door een enorme muur van door elkaar heen groeiende planten: een soort spleet van trachiet tussen de rotswanden. Vanuit de tempel steeg een sluier van blauwachtige mist op en de hond hoorde dat er water borrelde: het was een bron waarbij hij altijd uit de buurt was gebleven, zelfs op de heetste zomerdagen als de dorst het ergst was. Deze plek, die gehuld was in een naargeestige, doodse stilte en leek op te gaan in de weelderige plantengroei, verspreidde een onheilspellende siddering. Zijn zintuigen schreeuwden dat hij ervandoor moest gaan, maar hij kon zich niet bewegen. Hij besloot om die onzichtbare grens over te gaan. Hij liep een klein stukje op het menselijke wezen af. Het was een vrouw die naakt onder schapenvachten lag. Uit een gapende keelwond droop bloed dat de vochtige grond doordrenkte. Haar handen waren achter haar rug gebonden. Ze lag midden in een megalithische cirkel, een spiraalvormige kring voor de tempel, die de heilige bron beschermde. Het geklater van water in het gebouw klonk nu krachtiger. De dood waarde nog rond het warme lijk en midden tussen de zware stenen kon de hond de echo ervan nog bijna horen. Het zachte maanlicht viel op een steen die nog imposanter was dan de andere en het leek alsof de maansikkel er hoog bovenop stond. De steen leek ijzig naar het levenloze lichaam te staren.

De poten van de hond trilden als twijgjes. Hij proefde de zure smaak van gevaar in zijn bek. Hij wist dat hij daar niet hoorde te zijn en dat hij met zijn aanwezigheid het natuurlijke even-

wicht verstoorde. Zijn ribbenkast brandde door de pijn van de stekelige braamstruiken en andere wonden die hij had opgelopen tijdens het rennen door het struikgewas. Dat fysieke lijden was echter niks vergeleken met de verlammeende angst die hij voelde. Elk geluid viel in het niet bij het razende gebonk van zijn hart.

‘Angheladdu!’ Op een paar meter afstand hoorde hij het kind roepen.

Het dier draaide zich ogenblikkelijk om. Hij zag dat zijn kleine baasje op hem afkwam en bleef staan vlak voor de vrouw die gehurkt op de grond zat. De stank van de schapenvachten om haar heen was zo sterk dat die de geur van het lichaamsvocht en bloed overvleugelde. De smerige geur was zo allesoverheersend dat zelfs de zurige lichaamsgeur van het kind erdoor naar de achtergrond verdween.

Angheladdu liet een dof gejang horen, alsof hij de jongen wilde beletten om dichterbij het slachtoffer en het heiligdom toe te gaan.

Het was zo’n nacht die zo ijzig koud was dat je kloofjes in je lippen kreeg en de huid van je knokkels barstte. De jongen rilde, ja, maar niet van de kou: de aanblik van het lijk op de grond verdroog elke fysieke sensatie. Behalve het bloed, dat bijna allemaal leek te zijn afgevoerd tussen de stenen gleuven naar de put, was er nog iets wat het kind beangstigde: het gezicht van het lijk was bedekt met een houten masker in de vorm van een rund met lange, puntige hoorns. Het deed hem denken aan die van het dorpscarnaval waar zijn vader hem ooit mee naartoe had genomen en dat hem wekenlang uit zijn slaap had gehouden. Hij zou er al zijn speelgoed om durven te verwedden dat het gezicht van de vrouw schuilging achter het *carazza ’e boe*, het masker van de os.

Hij ademde uit en voelde zowel verbazing als afgrijzen bij de aanblik van de bos donker haar die tegen de transparante huid van de vrouw en de schapenvacht afstak.

De hond ging voor hem staan, alsof hij hem tegen het tafereel wilde beschermen, en probeerde de jongen weg te duwen.

Ze hoorden allebei een geluid waarvan ze huiverden. Het kwam uit de brontempel, die door een sluier van nevel moeilijk zichtbaar was.

Het flakkerende licht van de sterren aan de nevelige novemberhemel verlichtte het lagergelegen gedeelte maar nauwelijks, zodat het moeilijk was om de contouren van het heiligdom te onderscheiden. Hoewel ze er pas kortgeleden naartoe waren verhuisd, vanwege het werk van zijn vader als kolenboer, had de jongen de hele omgeving al uitgebreid verkend, maar op deze primitieve plek was hij nog nooit geweest. Het was alsof de begroeiing eromheen het bestaan ervan wilde verbergen.

Hij wilde naar de bron lopen, maar de hond versperde hem de weg.

Ze hoorden zware voetstappen van iemand die een trap op liep en naar boven kwam. Elke stap werd gevolgd door een scherp, metaalachtig gerinkel.

De hond en de jongen bleven roerloos staan, alsof ze verlamd werden door een bezwering. Met het hart in de keel zagen ze dat het gordijn van nevel opentrok en doorkliefd werd door een gigantische gestalte die uit het binnenste van de aarde aan de oppervlakte verscheen, als een oergod van de bossen die zich na een zeer lange winterslaap openbaarde. Een beest-god. Een wezen met een menselijk, maar wel reusachtig uiterlijk, waarvan het gezicht ook schuilging achter een angstaanjagend masker met lange, puntige geitenhoorns dat verlicht werd door de vlammen van de fakkel die hij in zijn hand hield.

Hij droeg een zware mantel van donkerkleurige, ongeschoren geitenhuiden die vastgebonden waren met een grote riem. Op zijn brede schouders droeg hij een tros ijzeren koebellen en in zijn linkerhand, die zonder twijfel die van een mens was, hield hij een mes met een gebogen blad waar water en bloed vanaf dropen. Hij had een zwarte, vrouwelijke zakdoek om zijn hoofd, zoals de *muccadore* die de grootmoeder van de jongen ook droeg, en zijn benen, die lang en stevig waren als boomstammen, waren in een strakke leren broek gestoken met hoge zware laarzen die op de *cusinzos* leken die de vader van het kind droeg als hij de natuur in ging.

De reus merkte hen op, maar leek zich niets van ze aan te trekken.

Anghelèddu en zijn baasje bleven als versteend staan. Ze keken toe terwijl de kolos op de vrouw afliep, vastberaden de *pesses* wegnam en haar bloederige rug ontblootte. Het wezen liet de fakkel op het gesteente vallen en trok de ramshoorn uit zijn riem, waaruit hij water over de huid van het lijk liet lopen. Hij onthulde daarmee een verse wond die met de punt van een mes was gemaakt, in de vorm van een spiraal: het leek op de *pintadera* die de moeder van de jongen in het brooddeeg maakte voordat het de oven in ging. Daarna, bijna alsof hij op een teken wachtte, hief de reus zijn gezicht, dat achter het masker schuilging, naar de sterrenhemel. De hemel leek op hem te reageren, want na een paar seconden begon het te waaien. De wind hijgde door het bos als een groot, razend beest.

Voor het kind leek het alsof zijn ziel door die ijzige adem werd meegesleurd, en hij had het gevoel alsof er na een lange slaap iets in het bos was ontwaakt.

Achter het zware houten masker klonk de holle stem van de reus alsof hij een gebed tot de sterren voordroeg: ‘*A una bida nche l’ant isperdida in sa nurra de su notte. Custa morte est creschende li lugore a sa luna. Abba non naschet si sàmbene non paschet.*’

De kleine jongen begreep van slechts een paar woorden de betekenis: water, dood, maan, bloed; maar alleen de toon van de demon was al voldoende om hem een ontzaglijke angst in te boezemen, alsof het een gebed was dat een voorgeborchte van de *animas* had geopend, want die voorouderlijke taal sprak niet tot je brein, maar tot je binnenste. Tot de kern van de mens en de aarde.

Anghelèddu doorbrak de stilte en begon te grommen.

De beest-god draaide zich naar de hond toe, boog voorover en stak een kolossale hand uit. Op de rug van de hand zag het jongetje een glanzend litteken in de vorm van een halvemaan; ook zag hij het stalen lemmet glinsteren in het maanlicht en hij sloot zijn ogen, bang voor het ergste. De reus had echter geen moord-

dadige bedoelingen: hij aaide over de kop van de hond, die stil bleef staan alsof hij gehypnotiseerd werd door de duistere holten in het stierenmasker. Toen de jongen zijn betraande ogen opende, zag hij tot zijn verbazing dat het dier heelhuids naast hem stond.

De reus had een soort kroon van bladeren op het hoofd van de vrouw gezet en liep met langzame stappen weg in de richting van het bos, totdat de duisternis hem opslokte. Nog voordat hij de vlammen zag, hoorde het kind het vuur al knetteren. Eerst begon het struikgewas te branden, vervolgens de bomen. Het duurde nog geen minuut of de vlammen bereikten ook het heiligdom.

Met zijn tanden greep Anghelddu de korte broek van de jongen vast, alsof hij hem wilde wegtrekken en wakker schudden uit zijn verstijfde toestand.

Het woeste geblaf was niet veel meer dan achtergrondgeluid voor de jongen, die maar bleef staren naar het lijk van de vrouw dat op het punt stond om door de vlammen verslonden te worden. Alleen de beet van het dier in zijn kuit kon hem uit de duistere diepten van zijn bewustzijn halen en bracht hem weer bij zijn positieven. Om hen heen had een groot deel van de heuvel vlam gevat. Het vuur knetterde overal. Zijn ogen traanden van de dikke zwarte rook en de hittevlagen werden steeds heviger. Nog een paar seconden en het zou onmogelijk zijn om te ontsnappen, of zelfs maar te ademen.

De jongen vluchtte door de bosjes die nog niet in brand stonden zonder zich nog eens om te draaien naar het lijk, dat inmiddels in vlammen opging. Van de vrouw bleef niets anders over dan een handjevol as.

Het kind zou, uit angst dat het monster hem zou komen halen, nooit aan een levende ziel vertellen waar hij getuige van was geweest.

Thuisgekomen kroop hij in bed, nog steeds stinkend naar rook en met Anghelddu bevend aan zijn voeten. De jongen hield zichzelf voor dat hij het allemaal gedroomd had, maar de vrouw met het masker van de os was niet van plan om uit zijn dromen of uit zijn dagelijkse werkelijkheid te verdwijnen.

Het zou hem zijn hele leven blijven achtervolgen.
Tot aan het einde.
Net als die geheimzinnige formule die hij nooit zou kunnen
vergeten: *Abba non naschet si sàmbene non paschet.*
Het water stroomt pas als er bloed heeft gevloeid...

2

Nuraghe-complex van Sirimagus, Tratalias, Zuid-Sardinië, 2016

Op Sardinië is stilte bijna religieus. Het eiland bestaat uit eindeloze afstanden en oerstiltes die iets heiligs hebben. Alles is ervan doordrongen: de heuvels met de mediterrane struikgewassen die zich uitstrekken tot aan de horizon, de oneindige tarwevelden, de vlakten bedekt met *cisto*, *lentischio*, *mirto* en *corbezzolo* – Sardijnse struiken en bomen die de lucht overvoeren met bedwelvende aroma's – en de bergen die schuchter tegen de hemel afsteken alsof ze bang zijn om die te ontheiligen. De hoogvlakten en weiden waarop de kuddes lopen zijn kaal geworden door de mistral. Overal hangt een doordringende stilte. De mens probeert de natuur die hij vreest niet te overheersen. Het is een aangeboren angst, geërfd van zijn voorouders. Instinctief weet hij dat de omgeving het lot van mens en dier bepaalt, en al snel is het hem gelukt om alle natuurlijke gebeurtenissen te herkennen en te vertalen omdat – hoe bizar het ook mag lijken – de stilte spreekt, instrueert, waarschuwt, adviseert en ontraadt. En degene vervloekt die niet de gepaste eerbied toont.

Op de top van de hooggelegen Sirimagus observeerde Moreno Barrali de vlakte beneden, te midden van een onwerkelijke stilte die hij in een hypothese probeerde te vangen. Ze hadden hem verteld dat het meisje in deze omgeving was verdwenen. De vlakte was bezaaid met *nuraghi*, reuzengraven, megalithische muren en overblijfselen van Sardijnse nederzettingen. Een mystieke plek om goden te vereren, net als in de andere gevallen. Alleen had hier geen moord plaatsgevonden. Naar aanleiding van het bericht

over de verdwijning had hij samen met de lokale herders en boeren het hele gebied zorgvuldig uitgekamd, maar geen spoor gevonden.

Op zich betekent dat niets. Het meisje is twee dagen geleden verdwenen, dacht hij. Degene die haar heeft meegenomen kan alle sporen hebben gewist.

Hij geloofde zelf niet eens in die veronderstelling: in de andere gevallen had het lijk goed in het zicht gelegen. Bovendien was het nog niet *sa die de sos mortos*, 'de dag van de doden': Allerzielen. Dolores leefde nog, hij voelde het. Ze werd ergens verborgen gehouden tot aan die vervloekte nacht.

De man keek om zich heen. Het was een prachtige dag, ook al was het bijna eind oktober. De wolken verdwenen langzaam aan de strakblauwe hemel. De lucht was zoet en puur. De zon verspreidde een romig, geelachtig licht.

Met zijn ogen zocht hij het kunstmatig aangelegde meertje af.

Sirimagus betekent het magische of duivelse meertje, bedacht hij. Volgens de legende die op het platteland rondging hadden dit soort plekken bovennatuurlijke eigenschappen. Zou deze plaats om die reden zijn uitgezocht?

Zijn overpeinzingen werden onderbroken door een plotselinge hoestbui waardoor hij ineenkromp; het voelde aan alsof hij schuurpapier tussen zijn longen had. Dit herinnerde hem eraan dat hij een afspraak had die hij niet mocht missen. Hij was al aan de late kant. Hij keek nog een keer goed rond, op zoek naar elk detail dat hem zou kunnen vertellen wat er met het meisje gebeurd was, maar tevergeefs.

Met een somber voorgevoel liep de man het pad af. *Misschien vergis je je. Misschien is ze weggelopen en heeft het niks met de anderen te maken*, dacht hij.

In werkelijkheid wist hij heel goed dat dat niet zo was.

Of liever gezegd: hij voelde het.

Hij bereikte de kleine groep die hem naar de top had vergezeld en ze keerden terug naar het dal.

3

Businco-ziekenhuis, Cagliari

Iedere rechercheur heeft er minstens één: een onopgeloste zaak. Die houdt je uit je slaap en achtervolgt je zelfs jaren later nog, waardoor je midden in de nacht wakker wordt vol schuldgevoelens, herinneringen en beelden die je niet uit je gedachten krijgt. En als je te jong bent om er zelf een te hebben, erf je er wel een van een rechercheur die ouder is dan jij. Alsof je het stokje overneemt. Een soort pact om de demonen uit het verleden het zwijgen op te leggen, om de geesten tot bedaren te brengen en in vrede te kunnen sterven zonder spijt te hebben over alles wat je had kunnen doen maar niet hebt gedaan.

Moreno Barrali, de hoofdinspecteur van de staatspolitie, dacht aan zijn zaak op het moment dat de oncoloog van het Businco-ziekenhuis in Cagliari hem omslachtig meedeelde dat de bestraling niet het gewenste effect had gehad.

Hij onderbrak hem met de vraag: ‘Hoeveel?’

‘Hoe bedoelt u, hoeveel?’ vroeg de arts verstrooid.

De inspecteur stond op. Op dat moment leken zijn spieren uit elkaar te scheuren alleen al bij het opstaan van de stoel. Als hij zijn wandelstok niet had gehad, was hij waarschijnlijk niet over-eind gekomen. Dit had hij te danken aan de wandeling op de Sirmagus, maar niet alleen daaraan; hij voelde dat hij niet veel tijd meer had. Maar hij moest weten hoeveel.

‘Hoe lang heb ik nog ongeveer?’

‘We zouden nog een aantal onderzoeken moeten doen om beter te weten...’

‘Dokter, ik ga dood, laten we er geen doekjes om winden. Ik wil alleen weten hoe lang ik nog heb om... alles te regelen.’

‘Met deze diagnose hebt u nog vier tot zes maanden, maximaal acht. Het punt is uw algehele conditie. Als we de behandeling voortzetten...’

‘Nee, geen behandelingen meer. Soms moet je je situatie accepteren. Ik ben te moe om nog te vechten,’ zei de inspecteur.

‘Ik begrijp het. Dan misschien wel minder.’

Barrali schrok.

‘Het spijt me.’

‘En dit,’ zei Moreno, terwijl hij op zijn slaap tikte, ‘hoe lang functioneert het hier nog normaal, denkt u?’

Dat was zijn grootste zorg. De ziekte begon zijn mentale helderheid te verstoren, tastte zijn geheugen aan. Nadenken werd met de dag moeilijker. Soms zat hij midden in een verhaal zonder een idee te hebben waar het naartoe ging, zodat hij zijn gesprekspartners ernstig in verlegenheid bracht.

De blik van de dokter was veelbetekenend. Op dat moment besefte Moreno dat hij niet langer kon wachten. Hij had tot het laatst gehoopt de zaak zelf te kunnen oplossen, maar nu was het tijd om om hulp te vragen. En wel meteen.

‘Bedankt voor alles, dokter.’

Moeizaam verliet hij het ziekenhuis. Hij nam een taxi en liet zich afzetten voor een oude bar waar hij vaak na zijn nachtdienst naartoe was gegaan toen hij nog een jonge patrouilleagent was. Binnen was alles nog hetzelfde als vijfendertig jaar geleden: het gedempte licht, de geruite vloer, de leerachtige toonbank van donker mahoniehout, het messing van de tap dat glansde in het schemerdonker, de neonreclames, de Cinzano-asbakken, de stoffige jukebox en de vergeelde Campari-posters die de ruimte aan de muren moesten delen met de zwart-witfoto's van bokswedstrijden. Het enige verschil was dat de barman bij de kassa niet achter de krant zat, maar het nieuws las op zijn tablet.

Ja, behalve dat is alles hetzelfde. Alleen jij bent onherkenbaar, dacht Barrali toen hij zijn eigen spiegelbeeld zag. Dat uitgeteerde

individu, verzwakt door ziekte, met ingevallen wangen en een verschrikte, ongelovige blik kon hij niet zijn. Maar de spiegel loog niet.

Ondanks het tijdstip bestelde hij een grappa en ging buiten adem van vermoeidheid in een zijkamer zitten. Hij nipte van het drankje. Hij had het verdiend, hoewel de arts het daar vast niet mee eens zou zijn geweest.

Lazer maar op met die artsen. Ik ben klaar met ze, dacht hij, terwijl hij merkte dat zijn rechterhand nu zelfs moeite had om het borrelglas vast te houden. Hij bekeek zijn trillende hand alsof die niet van hem was, alsof het onvoorstelbaar was om gevangen te zitten in dat zieke lichaam dat met de dag zwakker werd. *Zou je besmet kunnen worden door al het kwaad dat je hebt gezien?* vroeg hij zich af. Hij gaf er liever geen antwoord op. Hij had belangrijker zaken om zich mee bezig te houden.

Hij haalde een briefje uit zijn zak. *Het telefoontje kan niet langer wachten,* dacht hij. Hij had er al te lang mee gewacht; zichzelf wijsgemaakt dat hij, als hij de tumor niet kon verslaan, toch zeker nog wel een paar jaar zou hebben, minstens twee. Op dat ogenblik werd hij zich ervan bewust dat hij er niet langer in zijn eentje voor kon zorgen dat er gerechtigheid kwam. Die bewustwording werkte bijna bevrijdend. Hij voelde zich opgelucht.

Hij nam de laatste slok, zette zijn bril op en toetste het nummer in van de enige persoon die hem waarschijnlijk kon helpen.

‘Dag Mara. Met Moreno Barrali... Ik hoop dat ik niet stoor. Ik heb je nummer van commissaris Farci... Ja, ik ben nog steeds ziek. Ik zou je graag willen spreken... Nee, liever niet op het bureau... Ja, Farci heeft me aangeraden om je te bellen. Ik weet wat ze over me zeggen, maar ik vraag je alleen om te vertrouwen op... Ik zit nu in een café... Zou je misschien kunnen... Ja, het is nogal dringend... Dank je.’ De inspecteur gaf haar het exacte adres. ‘Fijn. Ik wacht hier op je. Tot zo dan.’

Hij bestelde nog een grappa en pakte een foto van Dolores, het laatste meisje. Vervolgens haalde hij nog twee foto's tevoorschijn; het waren veel oudere afbeeldingen, vergeeld door de tijd. Hij had ze zo vaak bekeken en bestudeerd dat hij zijn ogen had kun-

nen sluiten zonder dat ze in zijn hoofd aan scherpste zouden inboeten.

Terwijl hij naar de afbeeldingen keek, werd hij zoals gebruikelijk overspoeld door herinneringen, woede en schuldgevoelens, maar de inspecteur zette zijn gedachten op een rijtje zodat hij zijn collega kon overhalen zijn enige onopgeloste zaak over te nemen en zo de moord te voorkomen die – dat wist hij zeker – binnen enkele dagen gepleegd zou worden.